

Kent uw bestuur de mening van etnisch-culturele minderheden?

Lokale besturen zoeken naar manieren om een diversiteit aan inwoners bij hun beleid te betrekken. Door ieders mening te horen ontstaat een gedragen beleid dat gebaseerd is op een degelijke kennis van ieders behoeften en verwachtingen. Besturen als Lier en Willebroek slagen erin een diversiteit aan inwoners te bereiken. Daarnaast zou elke adviesraad de divers samengestelde bevolking moeten weerspiegelen. De cultuurraad van Genk zet zijn deuren wijd open voor alle Genkenaren. **JOKE VANREPELEN**

Besturen met een integratiedienst zetten een integratieraad op, ook wel eens migranten- of diversiteitsraad genoemd, om te voldoen aan de bepalingen van het Minderhedendecreet (28 april 1998) betreffende inspraak van etnisch-culturele minderheden. De integratieraad adviseert het schepencollege en de gemeenteraad over de voorbereiding en de uitvoering van het diversiteitsbeleid. Gemeenten als Lommel kiezen er expliciet voor ook autochtonen als lid op te nemen omdat integratie een proces is waarbij alle bevolkingsgroepen betrokken zijn. Een integratieraad hoeft zich niet te beperken tot de aanwezigheid van benoemde leden. Gesloten vergaderingen kunnen bijvoorbeeld afgewisseld worden met open vergaderingen zoals in de integratieraad van Genk gebeurt. Tijdens deze open vergaderingen zijn alle Genkse inwoners welkom om van gedachten te wisselen over actuele diversiteitsthema's. Dit kan voor een nieuwe dynamiek in de integratieraad zorgen.

Het is niet gemakkelijk om inwoners te motiveren om een engagement op te nemen in een adviesraad. Adviesraden hebben vaak technische, abstracte agenda-punten waarin inwoners hun alledaagse concrete problemen nauwelijks herkennen. Niet alle leden voelen zich thuis in deze wereld van papieren plannen en beleidstaal. Sommige leden zijn ontmoedigd doordat niet altijd duidelijk is op welke manier de adviesraad weegt op de politieke besluitvorming. Soms koppelen lokale beleidsmakers niet of onduidelijk terug over wat er met het gegeven advies gebeurt.

Alternatieven voor een integratieraad?

Vele lokale besturen zijn op zoek naar vernieuwende inspraakkanalen die een divers publiek aanspreken en het thema diversiteit op een verfrissende manier op de agenda plaatsen. Het nieuwe Integratiedecreet (30 april 2009, nog niet in uitvoering) schept ruimte om experimentele inspraakkanalen op te starten. De stad

Lier ging reeds aan de slag en hervormde zijn klassieke integratieraad tot een Forum van Diversiteit. Het Forum is een officiële adviesraad waarin burgers worden uitgenodigd hun mening te geven over diversiteitsthema's. Het staat open voor alle inwoners, met bijzondere aandacht voor de moeilijk bereikbare doelgroepen. Samen met de integratiedienst trekken een groep van vrijwilligers en een kerngroep van professionelen het Diversiteitsforum. Thematisch snijdt het Forum één à twee onderwerpen per jaar aan zoals onderwijs, ouder worden in Lier, tewerkstelling. Karima Adouiri, medewerkster van de integratiedienst van Lier: 'Als bestuur mag je niet vasthouden aan één format, je moet durven experimenteren en bijsturen. Inspraak blijft een continu leerproces. Om te vermijden dat het Forum evolueert naar een klaagbarak, wordt er veel geïnvesteerd in het uitwerken van goede methodieken.' Het publiek discussieert in kleine groepen onder leiding van een gespreksleider. Een verslagnemer noteert de conclusies die samengebundeld als beleidsadvies aan het bestuur worden meegedeeld. Karima Adouiri: 'Dankzij het huishoudelijke reglement is het stadsbestuur van Lier verplicht feedback te geven over de geformuleerde adviezen. Als het bestuur niet akkoord gaat met een advies, moet het verantwoorden waarom. De terugkoppeling naar de deelnemers van het Forum is essentieel.'

Gesloten vergaderingen kunnen afgewisseld worden met open vergaderingen zoals de integratieraad van Genk doet. Dit kan voor een nieuwe dynamiek in de integratieraad zorgen.

Ook het gemeentebestuur van Willebroek ging op zoek naar een vernieuwende vorm van inspraak. In samenwerking met Vormingplus Regio Mechelen richtte het het inspraakforum Willebroek (n)Agedacht? op. Schepen van samenlevingsopbouw Eddy Bevers legt uit: 'Burgers voelen zich vaak niet gehoord, nochtans is communicatie met burgers de sleutel tot een gedragen diversiteitsbeleid. Vandaar dat we met het inspraakforum Willebroek (n)Agedacht? het gedacht van diverse bewoners horen.' Jaarlijks organiseert de dienst samenlevingsopbouw een viertal inspraakfora waarbij telkens een panel van ervaringsdeskundigen zijn zegje doet over het onderwerp. De locatie en de samenstelling van het panel zijn afhankelijk van het onderwerp. In het zaaltje vlak bij een beruchte hangplaats bijvoorbeeld bespreken buurtbewoners, jongeren, politici, ouders, jeugdwerkers en een cafébaas het thema rondhangjongeren. Een divers samengesteld publiek kan reageren op het panelgesprek. Andere thema's die aan bod kwamen: 'Aandacht voor de wijk: hoe maken we er samen werk van?', 'Discriminatie... aan de deur gezet!', 'Beeldvorming, het taboe doorbroken!' en 'Hoe word je een vereniging voor iedereen?' Het college krijgt jaarlijks een verslag van de workshops met daarbij beleidsaanbevelingen.

Diversiteit in elke adviesraad?

Buiten het specifieke overleg met etnisch-culturele minderheden streven lokale besturen ernaar dat elke adviesraad de divers samengestelde bevolking weerspiegelt. Gert Philippeth, medewerker van de cultuurdienst in Genk: 'Allochtone zelforganisaties klopten aan bij de integratiedienst en autochtone organisaties bij de cultuurdienst. In plaats daarvan zijn we bewust op zoek gegaan naar één gedeel-

de dienstverlening.' De cultuurraad besliste zijn deuren wijd open te zetten voor nieuwe leden. Hij stelde daarbij expliciet de ambitie voorop om een afspiegeling te zijn van het verscheiden sociaal-culturele veld in Genk. De integratiedienst hevelde zijn sociaal-culturele opdrachten over naar de cultuurdienst. Op hetzelfde ogenblik versoepelde de cultuurraad zijn aansluitingsvoorwaarden, gebeurde er

Ook buiten het specifieke overleg met etnisch-culturele minderheden streven lokale besturen ernaar dat elke adviesraad de diverse samenstelling van de bevolking weerspiegelt.

een actieve communicatie en werving naar de allochtone zelforganisaties en hervormde de cultuurdienst het pakket van laagdrempelige subsidie- en ondersteuningsmaatregelen. Gert Philippeth werkte voorheen als hoofd van de integratiedienst, maar verhuisde naar de cultuurdienst, als verantwoordelijke voor de cel gemeenschappenvorming. 'Het gevolg is dat zowat alle actieve Genkse zelforganisaties zich aansluiten bij de cultuurraad. Hun zichtbare aanwezigheid zorgt voor spontane interculturele ontmoetingen die samenwerking stimuleren.' Het is cruciaal een dergelijk veranderingsproces zorgvuldig te plannen aan de hand van een transparante strategie. Daarnaast moet het stadsbestuur netwerken samenbrengen en individuele groepen en verenigingen overtuigen van de voordelen.

Hoe organiseren Vlaamse gemeenten inspraak van etnisch-culturele minderheden?

Om te weten te komen hoe lokale besturen een etnisch-cultureel diversiteitsbeleid voeren, organiseerde de VVSG eind 2008 een elektronische enquête. De secretarissen van de 190 gemeenten en OCMW's met de meeste vreemdelingen kregen de vragenlijst in hun mailbox. Van zeventig gemeenten en 62 OCMW's ontvingen we een antwoord. De focus van

de enquête lag op de beleids- en de procesmatige inbedding van het diversiteitsbeleid. Krijgt diversiteit een plaats in het bestuursakkoord, meerjarenplan, lokaal sociaal beleidsplan en andere sectorale beleidsplannen? Is er een verankering van diversiteit in de werking en organisatie van een lokaal bestuur? En hoe worden etnisch-culturele minderheden betrokken bij beleidsbeslissingen?

In veertig van de zeventig gemeenten (57,1%) die op de enquête antwoordden, is er geen inspraakstructuur voor etnisch-culturele minderheden. Vijftientig gemeenten (35,7%) hebben er wel een opgezet. Deze inspraakkanalen zijn op verschillende manieren georganiseerd. In tien gemeenten is er een aparte adviesraad voor etnisch-culturele diversiteit actief én hebben de etnisch-culturele minderheden vertegenwoordigers in de verschillende adviesraden. In vijf gemeenten is er enkel een aparte adviesraad voor etnisch-culturele diversiteit. In zes gemeenten hebben de etnisch-culturele minderheden vertegenwoordigers in verschillende adviesraden zoals de cultuurraad, jeugdraad, sportraad, milieuraad of woonraad. Drie gemeenten hebben naast een formele adviesraad informeel overleg met de allochtone zelforganisaties of soms naar gelang van het thema een overleg ad hoc. Vier gemeenten organiseren de inspraak op een experimentele manier, bijvoorbeeld via een overlegplatform, via jaarlijkse themamomenten, of in de woonwagencent commissie. Vijf gemeentesecretarissen weten niet of er inspraakstructuren voor etnisch-culturele minderheden zijn.

Joke Vanreppelen is VVSG-projectmedewerker etnisch-culturele diversiteit

Lokaal diversiteitsbeleid. Etnisch-culturele diversiteit op de lokale agenda

De VVSG werkte een jaar lang mee aan het vergroten van politiek draagvlak voor een geïntegreerd diversiteitsbeleid voor etnisch-culturele minderheden. De pocket *Lokaal diversiteitsbeleid* bundelt die ervaring en beschrijft sterke cases van lokale besturen. Aan de hand van praktijkvoorbeelden krijgt u scenario's aangereikt om diversiteit te verankeren in uw planning en organisatie. U krijgt handvatten om inspraak te organiseren voor een diversiteit aan inwoners en u wordt uitgenodigd aan de slag te gaan met een divers personeelsbeleid. U kunt deze pocket bestellen via www.politeia.be.